شرایط واجب شدن روزه و صحّت آن

شرایط واجب شدن روزه و صحّت آن

مسأله ۷۸۹) شرایط واجب شدن روزه عبارت است از: ۱. بلوغ ؛ ۲. عقل ؛ ۳.قدرت ؛ ۴. بی هوش نبودن ؛ ۵. مسافر نبودن ؛ ۶. حایض و نفساء نبودن ؛ ۷. ضرر نداشتن روزه ؛ ۸. حرجی نبودن روزه.

مسأله ۷۹۰) روزه بر افرادی واجب است که واجد شرایط فوق باشند، بنابراین روزه بر کودک نابالغ، فرد دیوانه، بیهوش، کسی که توانایی گرفتن روزه ندارد، مسافر، زن حایض و نفساء و کسی که روزه برای او ضرر یا حرج (مشقت زیاد) دارد واجب نیست.

مسأله ۷۹۱) اگر کودک پیش از اذان صبح ماه رمضان بالغ شود، باید روزه بگیرد ولی اگر بعد از اذان بالغ شود، روزه آن روز بر او واجب نیست.

مسأله ۷۹۲) دخترانی که تازه به سن بلوغ۱ می رسند واجب است روزه بگیرند و ترک آن به صرف دشواری، ضعف جسمانی و مانند آن جایز نیست، مگر آنکه روزه برای آنها ضرر داشته یا تحمل آن با مشقت زیادی همراه باشد.

مسأله ۷۹۳) روزۀ زن حائض یا نفساء صحیح نیست ؛ حتی اگر لحظاتی قبل از مغرب حائض شود یا زایمان کند و همچنین است اگر لحظاتی بعد از طلوع فجر پاک شود.

مسأله ۷۹۴) کسی که می داند روزه برای او ضرر دارد یا احتمال عقلائی می دهد که ضرر داشته باشد (یعنی خوف ضرر دارد) روزه بر او واجب نیست، بلکه در مواردی نیز حرام است، خواه این یقین و ترس از تجربه شخصی حاصل شده باشد یا از گفته پزشک امین و یا از منشأ عقلایی دیگر و اگر روزه بگیرد، صحیح نیست ؛ مگر آنکه به قصد قربت گرفته باشد و بعداً معلوم شود که ضرر نداشته است.

مسأله ۷۹۵) کسی که معتقد است روزه برای او ضرر ندارد، اگر روزه بگیرد و بعد از مغرب بفهمد روزه برای او ضرر داشته است، روزه اش باطل است و باید قضای آن را به جا آورد.

مسأله ۷۹۶) تشخیص تأثیر روزه در ایجاد بیماری یا تشدید آن و عدم قدرت بر روزه یا ضرر داشتن روزه بر عهده مکلف است. پس اگر پزشک بگوید: روزه ضرر دارد ولی گفته او موجب اطمینان یا ترس از ضرر نشود یا مکلف با تجربه دریافته باشد که روزه ضرر ندارد، باید روزه بگیرد، همچنین اگر پزشک بگوید: روزه ضرر ندارد ولی خودش بداند روزه برایش ضرر دارد یا خوف ضرر عقلایی داشته باشد، نباید روزه بگیرد و روزه بر او حرام است.

مسأله ۷۹۷) اگر مریض در اثنای روز ماه رمضان خوب شود، واجب نیست نیت روزه کند و آن روز را روزه بگیرد ولی اگر پیش از ظهر باشد و کاری که روزه را باطل می کند انجام نداده باشد، احتیاط مستحب آن است که نیت کند و

روزه بگیرد و پس از ماه رمضان باید آن را قضا کند.

مسأله ۷۹۸) برای صحیح بودن روزه مستحبی لازم است قضای روزه ماه رمضان و همچنین بنابر احتیاط واجب روزه واجب دیگری بر عهدهٔ فرد نباشد.

مسأله ۷۹۹) کسی که روزهٔ قضا به ذمه دارد و نمی داند با وجود داشتن روزه قضا، روزه مستحبی صحیح نیست، اگر به نیت استحباب، روزه بگیرد، روزه اش باطل است و به جای روزه قضا هم حساب نمی شود.

مسأله ۸۰۰) کسی که نمی داند روزه قضا بر عهده دارد یا نه، اگر به نیت آنچه که وظیفه اوست (اعم از روزه قضا و مستحبی)، روزه بگیرد و در واقع روزه قضا بر عهده اش باشد، به عنوان روزه قضا حساب می شود.

مسأله ۸۰۱) کسی که روزه قضای ماه رمضان بر او واجب است، چنانچه آن را فراموش کند و روزه مستحبی بگیرد، در صورتی که بین روز یادش بیاید، روزه مستحبی باطل می شود، البته اگر پیش از ظهر باشد، می تواند نیت روزه قضای ماه رمضان کند ولی اگر بعد از ظهر باشد، نیت روزه قضا هم از او صحیح نیست.

۱. که بنا به نظر مشهور همان تکمیل نه سال قمری (برابر با ۸ سال و ۸ ماه و ۲۳ روز شمسی) است.